

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy za rok 2025

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy na lata 2024 – 2027, został przyjęty Uchwałą Nr 475/LVII Rady Gminy i Miasta Kozięglowy z dnia 25 stycznia 2024 r.

Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminno – Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kozięglowach.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy poprzez tworzenie jednolitego profesjonalnego systemu interwencji.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy i Miasta Kozięglowy, przede wszystkim do ofiar przemocy domowej, jej sprawców i świadków.

W realizacji Programu uczestniczą osoby zaangażowane w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przeciwdziałania przemocy domowej.

Głównym realizatorem, koordynatorem i inicjatorem działań w ramach Programu jest Zespół Interdyscyplinarny w Kozięglowach, którego obsługę organizacyjno-techniczną zapewnia Gminno - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozięglowach.

Zarządzeniem Nr 95/2023 z dnia 21 września 2023 r. Burmistrza Gminy i Miasta Kozięglowy został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Kozięglowach.

Podstawą prawną funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

1. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
2. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta",
3. uchwała Nr 475/LVIII/2024 Rady Gminy i Miasta Kozięglowy z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy na lata 2024-2027.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Burmistrzem Gminy i Miasta Kozięglowy a podmiotami, o których mowa w art. 9 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2024-2027 to:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy,
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy domowej, jego przejawów i form,
3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy domowej,
4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2024 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”.

Realizacja zmienionej od dnia 22 czerwca 2023 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej pokazuje jak ważna jest interdyscyplinarność i współpraca podczas podejmowanych działań interwencyjnych a zwłaszcza profilaktycznych przeciwdziałających zjawisku przemocy domowej.

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), przemoc domowa to „**jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawo lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej**“. Definicja przemocy domowej w nowych obowiązujących przepisach prawnych została szeroko rozbudowana dla szczegółowego określenia konkretnych działań względem osób najbliższych. Są to m. in. działania:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.

Szereg badań i statystyki jednoznacznie określają, że na występowanie zjawiska przemocy domowej wpływ mają czynniki określone jako: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu, nadużywanie substancji psychoaktywnych.

SPOTKANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

W 2025 roku Zespół Interdyscyplinarny w Koziegłowach spotkał się na 6 posiedzeniach w terminach: 26.02.2025r. 30.04.2025r. 11.06.2025r., 28.08.2025r., 17.10.2025r., 15.12.2025r., Wszystkie spotkania odbyły się stacjonarnie; członkowie Zespołu osobiście w nich uczestniczyli. Potwierdzeniem tego faktu są listy obecności oraz Protokoły ze spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w Koziegłowach. **Zespół Interdyscyplinarny w Koziegłowach kieruje się mottem “POMOC MA MOC”.**

NIEBIESKIE KARTY

W 2025 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęły 14 procedur „Niebieska Karta - A“. Analizując przyczyny sporządzania procedur „Niebieska Karta – A“ wynika, że większość sporządzona została z uwagi na awanturę domową w związku z nadużywaniem alkoholu przez któregoś z członków rodziny oraz środków odurzających i leków w przypadku 9 procedur, 3 procedury to wynik niezgodności charakterów oraz różnej interpretacji ról społecznych wypełnianych przez poszczególnych członków rodzin.

Rozszerzając działania podejmowane w ramach profilaktyki przez placówki oświatowe zobowiązane do realizacji Standardów Ochrony Małoletnich oraz wewnętrzne procedury opracowane w tym zakresie 2 procedury zostały sporządzone w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej wobec małoletnich dzieci. Procedury te sporządzone zostały przez pedagogów szkolnych na terenie szkoły i dostarczone do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koziegłowach.

W trakcie diagnozy i rozeznania środowiska informacje o podejrzeniu doznawania przemocy przez małoletnie dzieci nie zostały potwierdzone. W 1 z procedur wdrożono wsparcie w formie asystenta rodziny, które znacznie ułatwiły nadzór nad rodziną natomiast w 2 procedurze z udziałem małoletniego Sąd Rejonowy w Myszkowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich zastosował zabezpieczenie na czas trwania postępowania w formie pieczy zastępczej u babci macierzystej małoletniego.

GRUPY DIAGNOSTYCZNO – POMOCOWE

W 2025 zostało powołanych 26 Grup diagnostyczno – pomocowych. Powołane Grupy diagnostyczno – pomocowe spotkały się 36 razy. Każdorazowo po rozeznaniu sytuacji osoby doznającej przemocy domowej zwłaszcza w rodzinach, gdzie są małoletnie dzieci zapadała decyzja o rozeznaniu sytuacji przez właściwego pracownika socjalnego terenowego pod względem objęcia rodziny odpowiednim wsparciem oraz pracą socjalną.

Podczas rozeznania i diagnozy sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego rodziny

nie zgłosiły chęci otrzymania pomocy finansowej. Jedyne zapytania kierowane były wobec pomocy psychologicznej jak i terapeutycznej w związku z problemem uzależnień behawioralnych a głównie alkoholu. Rodziny objęte pracą socjalną skorzystały z pomocy pracownika socjalnego w zakresie sporządzania odpowiednich wniosków i pism do różnych typów instytucji np. sądu, prokuratury, policji.

Z przebiegu spotkań Grup diagnostycznych – pomocowych wynika, iż interdyscyplinarność ma wiele zalet:

- szybki przepływ informacji między służbami społecznymi,
- możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się wzajemnie.

DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ KOMISARIAT POLICJI I POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Kozięglowach wynika, że w okresie od 01.01.2025 r. - do 31.12.2025 r. do Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie zostało zatrzymanych i doprowadzonych 28 osób. Wobec 6 osób zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze z art. 207§1 KK.

Art. 207. [Znęcanie się]

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie wynika, że w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową w roku 2025 uczestniczyły 4 osoby z terenu Gminy i Miasta Kozięglowy w tym 1 kobieta i 3 mężczyzn. Jedna osoba (kobieta) skorzystała ze wsparcia psychologicznego w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jednoznacznie precyzują, że osoby skierowane do odbycia programu korekcyjno – edukacyjnego mają obowiązek ukończyć zajęcia i dostarczyć zaświadczenie potwierdzające ukończenie programu. Nie ukończenie powyższego programu skutkuje postępowaniem zgodnie z art. 66c

Kodeksu Wykroczeń „Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny“.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Na terenie placówek oświatowych Gminy i Miasta Koziegłowy dyrektorzy szkół, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej na bieżąco monitorują sytuację rodzinną uczniów i zdobywają niezbędną wiedzę i umiejętności służące do wykluczenia sytuacji, że bezpieczeństwo dziecka w rodzinie jest zagrożone.

• Rozpoznawanie sytuacji dziecka i reagowania na jego potrzeby:

Obserwacja uczniów przez wychowawców i innych nauczycieli, a także pracowników obsługi i reagowanie na wszystkie sygnały wskazujące, że istnieje podejrzenie, że dziecko może być zagrożone przemocą w rodzinie.

Stały kontakt z rodzicami dziecka – osobisty, za pomocą komunikatorów, telefoniczny i przez e-dziennik, indywidualne i grupowe rozmowy w trakcie zebrań z wychowawcą na temat potrzeb dziecka, nakierowywanie rodziców na właściwe postępowanie.

Udzielanie wsparcia, doradztwa, w razie potrzeby kierowanie do specjalisty. Wpływanie na motywację do zmiany, jeśli istnieją jakiegokolwiek przesłanki, że w rodzinie dochodzi do niewłaściwych zachowań względem dziecka.

Wspieranie postaw, które nie usprawiedliwiają przemocy wobec dzieci, ale wskazują, jak ważne jest rozumienie dziecka, nawiązywanie z nim bliskich relacji.

Natychmiastowa reakcja w przypadku jakichkolwiek podejrzeń dotyczących zagrożenia jego bezpieczeństwa w rodzinie.

Stały kontakt z Gminno-Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Koziegłowach oraz kuratorami sądowymi Sądu Rodzinnego w Myszkowie.

Współpraca z psychologiem, pedagogiem szkolnym oraz z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Koziegłowach. Udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową – przekazanie informacji przez wychowawców w trakcie spotkań z wychowawcą, plakaty.

• Podejmowanie działań profilaktycznych związanych z zapobieganiem przemocy:

Lekcje wychowawcze ; Gazetki profilaktyczne; Spotkania z policjantami.

Profilaktyczne działania podejmowane w związku z zapobieganiem przemocy domowej poprzez szkoły często skupiają się na wykorzystywaniu Ogólnopolskich Kampanii Społecznych oraz Ogólnopolskich projektów profilaktycznych. Ponadto szerokim zainteresowaniem cieszy się możliwość współpracy i wykorzystywanie materiałów dydaktycznych i profilaktycznych z „Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę”.

Kampania „Zachowaj trzeźwy umysł” - dotyczyła uzależnienia behawioralnego ofiara – sprawca. Jest to główne źródło z którego pozyskiwane są wszelkie informacje w działaniach podejmowanych na terenie szkół. W zakresie poszerzenia tej tematyki szkoły udostępniły gazetki szkolne przygotowane na tematy związane z przyczynami zjawisk przemocowych wśród dzieci i nastolatków oraz szkód jakie mogą powodować.

Obecna rzeczywistość wirtualna, problem uzależnienia od mediów społecznościowych oraz nieograniczony dostęp do wszelkiego rodzaju aplikacji wywołuje u młodych ludzi zmiany pozytywne jak i te negatywne. Brak świadomości ich rozróżnienia, chęć imponowania rówieśnikom oraz szeroko pojęty mechanizm pokazywania swojej wyższości może doprowadzić do krzywd emocjonalnych u młodych ludzi wkraczających w dorosłość.

W 2025 roku kampania edukacyjna „Dzieciństwo bez przemocy” trwała w okresie od 6 października do 19 listopada 2025 r. zachęciła szkoły do publikacji materiałów profilaktycznych oraz podejmowania działań zmierzających do przedstawiania konsekwencji i strat psychicznych z uwagi na problem przemocy domowej.

Z dodatkowych materiałów edukacyjnych wdrożonych przez Szkołę Podstawową w Cynkowie jest seria 12 podcastów pod wspólnym tytułem „**TAK dla pomocy, NIE dla przemocy domowej**”. Każdy z podcastów zawiera odrębny temat dotyczący zjawiska przemocy. Uświadamia młodzież, że przemoc domowa jak i rówieśnicza jest zjawiskiem, które pozostawia ślad w psychice a jego skutki pozostają na długo w pamięci. Bez odpowiedniej terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu problemu żaden dorosły człowiek jak i małe dziecko nie jest w stanie sam przepracować traumy przemocy.

Każda placówka oświatowa działająca na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy jednoznacznie potwierdza, że podejmowane działania profilaktyczne przyczyniły się do:

1. zwiększenia świadomości uczniów i rodziców w zakresie przemocy i jej konsekwencji,
2. wzrostu gotowości uczniów do reagowania na zachowania krzywdzące,
3. poprawy klimatu społecznego w klasach,
4. większego zaangażowania rodziców i nauczycieli w działania profilaktyczne a w konsekwencji na szeroko pojętym
5. **budowaniu kultury szkoły opartej na szacunku, empatii i współpracy.**

KONSULTACJE PSYCHOLOGICZNE

Z indywidualnych konsultacji psychologicznych – organizowanych w GMOPS Koziegłowy w 2025 roku skorzystało 14 mieszkańców Gminy i Miasta Koziegłowy. Spotkania te miały często charakter cykliczny. Wzrost liczby osób korzystających z pomocy psychologa w stosunku do poprzedniego roku potwierdza większą świadomość mieszkańców w poszukiwaniu pomocy a coraz mniejszy wstyd podczas szukania pomocy w różnych instytucjach.

ŚRODKI FINANSOWE

W budżecie Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koziegłowach zaplanowano następujące środki finansowe przeznaczone na przeciwdziałanie przemocy:

Rozdział 85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Plan	Wykonanie	Wykonanie/plan (%)
17 700 zł	11 753,18 zł	66,4 %

Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koziegłowach w 2025 roku otrzymał środki finansowe w kwocie 6000 zł. od Wojewody Śląskiego jako dotacja na dofinansowanie do kosztów obsługi działania Zespołu.

PODSUMOWANIE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach. Ważnym atutem jest praktyka w zakresie funkcjonowania Zespołu, co owocuje w jakości współpracy między poszczególnymi elementami systemu w Gminie Koziegłowy. Zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu.

Institucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w trudnych sytuacjach życiowych. Systematyczna praca i podejmowane działania przez Zespół Interdyscyplinarny w Koziegłowach zwiększa świadomość samego zjawiska przemocy, jej podziału czy faz rozwojowych. Tematyka ta jest jednak w dalszym ciągu niezwykle potrzebna i konieczna do omawiania. Podejmowane działania solidarnie przez poszczególne instytucje mające możliwość reagowania na zjawisko przemocy w znaczny sposób wpływają na postrzeganie owego zagadnienia wielopłaszczyznowo i zdejmują wyłączną odpowiedzialność za reagowanie na powyższe zjawisko pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Okres od 01.01.2025 r do 31.12.2025 r. pokazuje, że systematyczna praca i działania nie tylko te łatwe i przyjemne przynoszą oczekiwane rezultaty (ogólny spadek procedur „Niebieska Karta”, niewielki wzrost procedur „Niebieska Karta” wśród dzieci doznających przemocy)

W okresie od 01.01.2025r., do 31.12.2025r., zwiększone zaangażowanie pracowników szkół zwłaszcza pedagogów w problem zachowań przemocowych zarówno wśród rówieśników jak i problem doświadczania nieodpowiedniego traktowania przez osoby najbliższe dla dzieci i młodzieży (rodzice) jest nadal ważnym elementem działań profilaktycznych. Dodatkowo opracowane i wdrożone Standardy Ochrony Małoletnich w sposób prawidłowy funkcjonują w jednostkach na terenie Gminy i Miasta Kozięglów. Zwiększają one poczucie bezpieczeństwa wśród młodzieży szkolnej.

Bardzo dobra współpraca z placówkami oświatowymi w sposób znaczący ułatwia działania pracownikom socjalnym, iż to właśnie nauczyciele i pedagodzy podczas obecności dzieci i młodzieży na terenie placówki mają z nimi najczęstszy kontakt.

WNIOSKI NA DALSZE LATA REALIZACJI PROGRAMU TO:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie Policją, GMOPS, służbą zdrowia, oświatą, Sądem oraz GKRPA w Kozięglówach.
2. Szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy.
3. Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. poprzez wykorzystanie pracy socjalnej w pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową.
4. Świadczenie fachowej pomocy psychologicznej osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
5. Podnoszenie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez udział w szkoleniach.

Sporządziła:
mgr Diana Janus
Przewodniczący
Zespołu Interdyscyplinarnego
w Kozięglówach

dyrektorka
Gminno-Miejscowego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kozięglówach

mgr Agnieszka Kłys